

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 359/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., D., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní o povolenie obnovy konania vedenom pod sp. zn. 13 C 148/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2010 doručená sťažnosť J. B., D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní o povolenie obnovy konania vedenom pod sp. zn. 13 C 148/2008.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že predmetom napadnutého konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 13 C 148/2008 je návrh sťažovateľa podaný okresnému súdu 3. júna 2008 na obnovu konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10 C 264/1996. Spolu s návrhom na obnovu konania sťažovateľ požiadal okresný súd aj o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu. Podľa názoru sťažovateľa postup okresného súdu v konaní o jeho návrhu na obnovu konania je poznačený zbytočnými priet'ahmi, čím dochádza k porušovaniu jeho základného práva zaručeného mu čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ presvedčenie o porušení svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov odôvodnil takto:

„Návrh na obnovu konania podal som... 3. júna 2008, čiže pred viac ako dvoma rokmi. Súd nekoná o tomto mojom návrhu v primeranom časovom limite a trvá mu veľmi dlho, kým vôbec nejaký úkon urobí. Súd prvého stupňa nielenže o mojom návrhu doposiaľ nerozhodol, ale nevytýčil k nemu ani prvé pojednávanie. Právoplatne súd doposiaľ nerozhodol ani o mojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenia právneho zástupcu...

Ďalej poukazujem na to, že súd urobil v konaní viacero závažných pochybení, ktoré mali za následok vznik priet'ahov. ... prvú vážnu chybu urobil súd v konaní už vtedy, keď ma vyzval, aby som doplnil a spresnil svoj žalobný návrh a to bez toho, aby najprv rozhodol o mojej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu... Keďže nemám právnické vzdelanie nebolo v mojich možnostiach ani opakovane doručiť súdu po právnej stránke správne upravený žalobný návrh. Súd moju žalobu neodmietol a pripustil ju na konanie a tak zrejme išlo len o formálne nedostatky, pretože... návrh mnou podaný bol zrozumiteľný, súd nepoprel, že je v ňom obsahovo formulovaný predmet žaloby na prejednávanie súdom, žalobný návrh žiadal v podstate iba spresniť... druhú vážnu chybu v konaní urobil súd, keď ma vyzval, aby som zaplatil súdny poplatok, čo... požadoval opäť nesprávne, keď tak urobil skôr ako rozhodol o mojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu... Až po doručení prípadného zamietavého rozhodnutia o mojej žiadosti mohol ma súd vyzvať, aby som mu uhradil súdny poplatok... ďalšiu závažnú chybu urobil súd, keď mi následne vôbec nedoručil uznesenie o zamietnutí mojej žiadosti pre oslobodenie

od súdnych poplatkov včas, aby som sa mohol voči nemu v zákonnej lehote odvolať. Súd uviedol nesprávne moje meno a poštu mu listu určený do vlastných rúk nevydala. ... súd sa postaral o prieťahy v konaní tiež tým, že zapríčinil aj niekoľkomesačné nekonanie o mojej žalobe medzi jednotlivými úkonmi...

... listom zo dňa 11. júna 2010 Spr. 2009/2010 odpovedala na moju sťažnosť na prieťahy v konaní podpredsedníčka okresného súdu, ktorá označila moju sťažnosť ako nedôvodnú, pričom svoje tvrdenie doložila vyjadrením viacerých neprávď o priebehu konania. ...

Pretože nesúhlasím s nesprávnym vyhodnotením mojej sťažnosti na prieťahy..., využívam ďalšiu možnosť nápravy pre porušenie vzťahujúcich sa ustanovení Ústavy Slovenskej republiky a postupujem sťažnosť na prieťahy v konaní uvedeného súdu prvého stupňa... Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Sťažnosť postupujem zákonne, pretože uznesenie o zastavení konania vo veci 13 C/148/2008-80 nenadobudlo právoplatnosť, pretože som sa voči nemu odvolal na odvolací Krajský súd v Bratislave... Pre každý prípad poukazujem na vážne pochybenia dotknutého súdu uvedené v uznesení 13 C/148/2008-80 zo dňa 15. júna 2010, ktoré mi bolo doručené 24. júna 2010. ...

Uznesením 13 C/148/2008 zo dňa 15. júna 2010 súd súčasne rozhodol o nepriznaní mi oslobodenia od zaplataenia súdnych poplatkov a neustanovil mi právneho zástupcu... a konanie vo veci zastavil. Dopustil sa tak nezákonného konania v môj neprospech. Najprv poukazujem na to, že súd mal neúplnú žiadosť, pretože k nej treba následne pripojiť vyplnené tlačivo o mojich majetkových a zárobokových pomeroch... Súd som... 1. júna 2010 požiadal o dodanie tlačiva... Súd mi však takéto tlačivo neposlal a vyniesol uznesenie bez toho, aby mal žiadosť v úplnosti... Navyše... som... osobitným podaním zo dňa 1. júla 2010 požiadal o predĺženie termínu na zaplataenie súdneho poplatku o 10 dní po rozhodnutí o mojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov v prípade, že súd mojej žiadosti nevyhovie. ... Súd mi vynesením predčasného rozhodnutia zmaril všetko na čo som mal právo. ... nepovažoval ani za potrebné zdôvodniť... prečo mi takúto lehotu neposkytol, keď je vec na súde už vyše dvoch rokov bez toho, aby sa vo veci postupovalo na súde práve správne. Preto v úplnosti považujem uznesenie súdu o zastavení konania za nesprávne rozhodnutie súdu, voči ktorému sa... odvolávam na odvolací Krajský súd v Bratislave. Tým sa stalo uznesenie neprávoplatným, pretože o jeho správnosti či nesprávnosti bude musieť

rozhodovať odvolací súd. Závažným pochybením sa tak aj vynesením nesprávneho uznesenia o mojom návrhu neoprávneným zastavením konania postaral súd o ďalšie dlhodobšie prieťahy v konaní a ich vznik. ...“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 148/2008, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov a priznal mu finančné zadost'učinenie v sume „*minimálne*“ 4 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom právnenmu zástupcovi, o ustanovenie ktorého požiadal.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1193 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Preto, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03, IV. ÚS 217/09).

Predmetom konania pred ústavným súdom je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 148/2008 o povolenie obnovy konania došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa § 234 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) návrh na obnovu konania súd uznesením buď zamietne, alebo obnovu konania povolí.

Podľa § 235 ods. 1 OSP len čo nadobudne rozhodnutie o povolení obnovy právoplatnosť, súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. Pritom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo ako pri pôvodnom konaní, tak aj pri prejednaní obnovy.

Podľa § 235 ods. 2 OSP ak súd zistí, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, zamietne uznesením návrh na jeho zmenu. Ak súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej zmení, nové rozhodnutie nahradí pôvodné rozhodnutie.

Ústavný súd poznamenáva, že podľa jeho doterajšej judikatúry v konaní o návrhu na obnovu konania – v štádiu do rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania – nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pretože nejde o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím vo veci. Takéto rozhodnutie už bolo totiž vydané v pôvodnom konaní (v tomto prípade v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 264/1996), a v zmysle § 159 ods. 3 OSP predstavuje prekážku veci rozhodnutej, ktorú nemožno prejednávať znova. Rovnaký právny názor vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej možno vyvodiť, že pod ochranu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktorú treba považovať aj obnovu konania (A. B. C. Slovenská republika, rozsudok zo 4. marca 2003).

Prekážka veci rozhodnutej odpadne len nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania podľa § 235 ods. 1 OSP, keď súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. V tomto štádiu, t. j. po povolení obnovy konania, už preto ide o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku a o odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím o návrhu na zmenu rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní, a teda aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov by už v takomto prípade prichádzalo do úvahy.

Ústavný súd už vyslovil, že pri obnove konania podľa Občianskeho súdneho poriadku môže byť základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy porušené len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania (napr. I. ÚS 5/02, II. ÚS 253/06, III. ÚS 107/06).

Ako vyplýva zo sťažnosti sťažovateľa, v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu k právoplatnému povoleniu obnovy konania nedošlo, resp. uznesením okresného súdu sp. zn. 13 C 148/2008 z 15. júna 2010 bolo konanie o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania neprávoplatne zastavené, preto nemohlo vzhľadom na citovanú judikatúru ústavného súdu dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pre úplnosť treba uviesť, že podľa zistenia ústavného súdu bolo uznesenie okresného súdu z 15. júna 2010 v časti výroku o zastavení konania zrušené uznesením odvolacieho Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 237/10-91 z 15. júla 2010, avšak táto skutočnosť na veci nič nemení, pretože stále ide o konanie o návrhu na povolenie obnovy konania a nie o obnovené konanie.

Nad rámec je potrebné poznamenať, že pokiaľ sťažovateľ vo svojej sťažnosti pomerne podrobne odôvodňuje „nesprávnosť“ rozhodnutia okresného súdu č. k. 13 C 148/2008-80 z 15. júna 2010, ktorým bolo konanie o návrhu na obnovu konania zastavené, toto ústavný súd považoval iba za súčasť argumentácie vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ako sám sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, „o... *správnosti či nesprávnosti*“ tohto rozhodnutia „*bude musieť rozhodovať odvolací súd*“ na základe jeho odvolania podaného 26. júna 2010. V konečnom dôsledku sa tak aj stalo, keď Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 6 Co 237/10-91 z 15. júla 2010 rozhodnutie okresného súdu vo výroku o zastavení konania zrušil. Preto je jednoznačné, že právomoc ústavného súdu

v tomto prípade nie je daná, čo by inak bolo dôvodom na odmietnutie tejto časti sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľa (žiadosť o ustanovenie advokáta, návrh na priznanie finančného zadost'učinenia) nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010